

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

71. szám.

Pest, június 6. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni Pesten, csak a kiadónál (a Beimelféle nyomdában, aldu-nasor Piáristák épülete) vidéken a k. postahivataloknál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pesten házhoz hordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vidékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Felszólítás!

A múlt hó 19-kén, azon napon, melyben a ministerium lapjaink 56-ik számát lefoglalta, este hét óra tájban e lapok szerkeztője a kiadó hivatalban a Beimelféle nyomdában volt.

Nevezetes nap volt ez. A fővárosban a kedélyek rendkívül fel valának izgatva.

A kiadóhivatalban hét vagy nyolcz személy volt jelen. Beszéltek a bécsi mozgalomról, melynek híret egy futár hozta meg.

Egyszerre egy férfi jelent meg köztünk. Középkorú, polgári állására nézve azt hisszük ügyvéd. —

E férfit mi csak látásból, de névszerint nem ismerjük.

E férfi nagy sebességgel jött egy ministerialis osztály főnöktől, s a szerkeztőnek azon izenettel hozta, hogy a ministerek István nádort provisorius királynak kikiáltották.

A szerkeztő a hivatalozobát azonnal elhagyva, mielőtt a lapot sajtó alá bocsátotta volna, bővebb tudomást szerzendő elment a radical körbe.

Már akkor az uriteczán a nép tolongásban volt. —

Ben a körben tekintélyes férfiak szónokolgattak.

És abban a pillanatban azon hírt, mellyért sajtóperbe fogattunk, mindnyájan valónak hitték:

A kör nagy terében: az említett ministerialis osztályfőnök találkozáva a szerkeztővel röviden kérdezé tőlünk, ha valljon küldöttével beszéllett-e.

Másnap a hír, hogy lapjaink lefoglaltattak elterjedvén: a kérdéses osztályfőnök találkozik a szerkeztővel s a harmadik negyedik szó után min-

ket azon kérdéssel lep meg, hogy eigentlich kitől hallottuk mi azon hírt, mellyről itt szó van.

Mi az osztályfőnök kisszerű félénkségén elmosolyodva, röviden azt válaszoltuk, hogy igyekezni fogunk, annak idejében tanuinkat előállítani.

És ennek ideje itt van.

E lapok szerkeztője az igazság érdekében igen szívesen kéri azon tisztelt egyént, kit osztály főnök ur az izenettel hozzánk küldött, szíveskednék nálunk megjelenni, vagy pedig velünk nevét és szállása helyét szíves barátságosan közleni.

A szerkeztőnek az igen nagy fájdalomra esnék, ha sajtóperének tárgyalásából e nevezetes részlet valahogy el maradna.

Rágalom, rágalom és ismét rágalom.

A mi kedves, ártatlan, s a történetekben halatlanul erőlyes ministeriumunkat ismét rágalmazzák.

És ki merte őket szentségtelen nyelvvel ujjal rágalmazni.

Ki más, mint a gonosz republicanusok a francziák. Halljuk csak mit ír a Journal des Debats május 29. számában.

Pest, május 20.

Tegnap előtt este a ministerium, a Bécsben lakó ministeriől egy futár által értesítettvén, hogy a császár a fővárost elhagyta, azonnal a királyi helytartónál tanácsot tartatott, hol elhatározatott, miszerént Eszterházi Pál azonnal a király után menjen, s maradjon mellette

Ugyan akkor felírás intéztetett a fejedelemehez, hogy ő fensége jöjjön lakni a hiv magyar nemzet fővárossába.

Az országgyűlés julius másodikára összehívattatott.

Kétszáz ezer fegyveres a nemzetörségből rendeltetett a haza, szabadság és trón védelmére.

Addig is pedig, míg újabb tudósítások érkezendnek a király elhatározásáról s tartózkodása helyéről a főherczeg vice-király felruházott a király minden prerogativainak gyakorolhatásával.

Ezek az idézett lap szavai.

Hogyan! hát még a külföldön is vannak kaján nyelvek, kik magas ministeriumunkról illyesmiket mernek költeni.

Azt merik állítani, hogy akkor midőn a haza a nyílt veszedelem küszöbén áll, midőn existenciája annyira compromittalva van, mint történetünkben soha, hogy ezen szelid ministerium 200,000 fegyverrel képzel csak ellentállhatni a veszélynek melly az egész országot, a szó teljes értelmében körül övezi.

Irtoztató rágalom. Mikor a ministerium tize-

zerrel is szembe fog szállani a panszlavokkal, — és midőn ezen tizezerre menendő nagy armada két pesti zászlóalja számára, még csak a posztó szállításra van a csőd kihirdetve, akkor mondanak illyet! —

Boszuért égbekiáltó rágalom.

Azonban most jó a legfőbb.

Azt merik mondani, hogy midőn a király Bécsből minden hír nélkül egyszerre eltűnik, a birodalmi város revolutioban van, a királyi közlekedés el van metszve, sőt nem is tudják hol a király... akkor ezen ministerium a bár pillanatynyi anarchiának elejét veendő a királyi helytartónak provisorie át ad minden királyi prerogativát.

Ezen rágalmat a ministerium ne törje el.

És azért: ha mi tizezerből álló armandiankkal kik közül két ezernek egy pár hónap mulva új kabátjuk is lesz: éjszaton, délen keleten és nyugotton megvertük a szlavokat, aztán neki meggyünk Francziaországban a republicat széjjel puskázzuk elfoglaljuk Párist a ministerium emlékezzék meg, és legyen következetes, fogassa perbe Armand Bertin polgárt a Journal des Debats szerkeztőjét, és mint valamely törvény szentesítette testületet rágalmazót marasztaltassa el 2000 pengő forint büntetésben és egy évre terjedő fogságban. —

Azonban most jut eszünkbe nem is kell bevarni Francziaország elfoglaltatását.

A táblabíraktól alkotott sajtótörvény szerint az alperest lehet a felperes lakó helyén is megidézni.

Idézzék meg Bertin urat Pestre.

Ő kelme könnyebben eljöhet Pestre mint például mi mehetünk Mármorosba ha ott eszébe jutna valakinek minket megidézni.

Vagy fél a ministerium, hogy nem fognak neki engedelmeskedni? Az ember azt gondolná, hogy holmi engedelmességi megtagadások miatt már megégette a kása szájokat.

Törvénytől szentesített magok testület: Zsi-vió! —

A hadügyminister figyelmét ismét az önkénytesekre hívjuk fel.

Általános panasz van e védelmi seregben a kenyér rosszasága iránt, melly még mindig, mint hajdan, sőtalanul s a legnagyobb gondatlansággal süttetik.

Nem tudjuk ugyan, ha egészség tekintetében ártalmas e az illendően sózott tésztából sült kenyér, de azt igen is tudjuk, hogy az a sőtalan profont bizony nem igen izletes historia.

Magyarországnak és Erdélynek, vagy is recius az egyesült magyar honnak gazdag és kifogyhatatlan sóbányái és kútai vannak, nem kel-

lene azért a haza védőinek tápszerei izletesítésében annyira fukar lenni. Ki érdemli meg, ha nem ők, hogy illő élelemmel láttassanak el.

Azért adassék jobb és szózott kenyér az önkényeseknek, mint sorkatonáknak, s kinek ez sem tetszenék, váltassék meg tőle az öt illető járulék kész pénzen.

A mi ruházatjokat illeti, igen is átlátjuk, hogy annyiakat egy pár nap alatt felöltöztetni lehetetlen, legalább gond fordítassék arra, hogy mi előbb ezipőt kapjanak, mert rossz lábbeli mellett nem igen van kedvök a tanuláshoz.

Azt sem tartjuk helyesnek, hogy beállási pénzből egyszerre olly nagy összeget 15 ft. kapnak kezökhez. Ezen rendelkezés már mostanáig is megtermé gyümölcseit. Pár napi fiakkerezés évés ivás és kéjelgés után üres zsebekkel, de annál betegbben térnek haza, darab időre a szolgálatra tanulásra alkalmatlanná téve, sőt betegségek természeténél fogva, a jövőre is minden kisebb baj iránt fogékonyabbakká tételve.

Sokkal jobb és czélszerűbb volna csak 5 ftot adni kezeikbe s a többit majd elindulásukkor kézbesíteni nekik.

Hallottunk még különféle secaturákról is, mellyeknek kivált az az invalid-kaszárnyába helyezett önkényesek lennének alája vetve.

Megengedjük, hogy a régi katonai törvények és szabályok a kor eddigi szelleméhez, a sorkatonaság equivoque állásához nagyon czélszerűek voltak: de mostani körülményünkben, a katonaságnak tiszteletre méltó és önértékeljes helyzetében ama törvények nagyobb része használhatlan, s bár a fegyelem szoros fenntartása czélzolatik is általuk, de csak felesleges bosszantás-ként tűnnek fel azok, mind a sorkatonaságnál, mind önkényeseknél. Kérünk szavainkra kevés figyelmet fordítani.

Csernátóni.

Ajánljuk e cikket az olvasó figyelmébe.

Egy szent ügy lelkesíti a hazát és fiait: s ez a honvédelem ügye.

Önkényesek gyűjtetnek, kik a haza boldogságát és veszedelmét megérteni tudván, ha kell: élükkel váltásák meg e hon szabadságát.

Ezen önkényesek, kiknek egy nagy része művelt férfiakból áll, — mellözve anyagi érdekeit; egyedül csak a részélyben forgó hazát tartva szem előtt — cserelte fel kényelmesebb életét a szigorubb katonáival, azon vigasztaló bizalommal, hogy a ministerium parancsa, rendelete és ígérete szerint mint becsületes emberrel fognak vele banni.

A ministerium határozata jó és czélszerű, — e nélkül bajos is lett volna annyi áldozatkész hazafi egybegyűjteni, de el kell keseredni az embernek, ha a kormány rendeleteit egyesek, kikre az önkényes sereg rendezése bizva van megszegik; meg kell hülni legalább részben az ügyiránti lelkesedésnek, ha a főhatalom, a kormány ígérete, illy emberek által is compromittálthatik, de halljátok honomfiai ez előzmény után a sujtó valót.

Velünk önkényesekkel, mellözve e ministerium parancsát, többnyire németül beszélnek.

Hozzánk önkényesekhez egy hadnagy — Galovics — egy őrmester — Mohre — csak úgy tudu szólnak.

Az őrmester csupa szeszélyből egy becsületes önkényest teremtettéve össze gazemberez.

Az őrmester két önkényest — ámbár törvényeink (reglemet) ninesenek, s habár legkisebb hibát sem követtek el, — másfél napi börtönre ítéll halljátok egy őrmester !!! — és ítéletét erőszakosan végrehajtatá.

De ki is tudná elszámolni a rendtelenséget, hanyagságot és visszaélést, mellyekkel a ministerium czéljait mintegy készakarva akasztják meg bizonyos alárendelt egyének a II-dik zászlóaljban. —

Fősérelmük a németnyelv.

Olly férfiak rendelkeznek velünk, kik magyarul nem tudnak, ezért az elkeseredésnek több jeleit mutathatnók fel.

Ha a ministerium jó és engedelmes katonákat akar belőlünk teremteni, adjon olly parancsnokokat, kiket megértünk, kiket tisztelhetünk.

Mozdítsa el a sorkatonaságból sorainkba léptetett a régi önkényhez szokott embereket, nevezzen alsóbb tisztségekre sorainkból egyéneket; találkozik köztünk akármennyi hivatalra alkalmas. A sorkatonák csak tanítsanak.

A tanítást szinte meg lehetne már valahára kezdeni. Meguntuk már a henyélest.

Igy rendezve megfelelő e sereg a nagy czélnak, míg a mostani rendszer mellett vagy engedetlen zugolódó tömeget, vagy alacson bérszolgákat képeznek belőlünk. Becsületes embert pedig ez is, amaz is csak keserít.

Pesten 1848. jun 4.

Börczy Gyula, közlegény.

Beküldetett:

Legyen igazság vagy vesszen el a világ!

Az iparos ifjuság magát a marcziusi napok alatt példásan viselte; azon napokban mellyek olly jó alkalmat nyújtottak az ismételt, sőt folytonos méltatlankodások igazságos megbosszulására. — Ezen ifjuság ugyanazon napokban zászló alá esküdt, fentartására azok személy és vagyombeli bátorságának, kik az ő személyét vagyonát soha sem becsülték.

Ezen ifjuság sérelmeinek orvoslására a törvényes utat választá s mind e napig azon meg is maradt, pedig nagy számánál és a rajta elkövetett s nem orvosolt méltatlanságok keserű érzeténél fogva, mennyi nyugtalanságot okozhatott volna azoknak, kik neki bánatot okoztak.

Ezen ifjuság panaszait és kérelmeit a ministerium elé adta; s a ministerium e bajt nem orvosolta még maig sem.

Az ifjuság ellen gyalázatos csalást szándékoltak s részben el is követtek a mesterek, sőt nem a mesterek hanem a czéhek, u. m. a lakatos és kovácsczéh. Egy meghatározott vasárnapon ugyan is minden lakatos és kovácsmester, miután segédeit jól tartotta, elkezdett panaszkodni, hogy ő a czéh előtt bevádolva van mintha rossz ételeket adna s a legények zavargását czállal idézné elő;

ha tehát a segédek kosztjával megelégedve vannak, bizonyítsanak mellette. A segédek ezt a jó ebéd végén, szívesen megígérték s meg is tették. Aláírtak egy kész ívet, mellyet részint mivel német volt elolvasni nem tudták, részint mivel mestertükről olly csuf csalást fölteni nem bírtak. Az íven pedig az volt, hogy az aláírók a régi viszonyt fentartaini kívánják. — Ezen álnokság azonban nem sokára napvilágra jött.

Az iparos és földművelési minister iparos tanácsot rendezett, melly az ügyet elintézzé. Ezen tanács az ügyet egy álló hónap alatt egy lépésnyivel sem vitte előbbre.

Az iparos ifjuság föllépésével s azzal, hogy azt, mi őt jogosan megilleti, és a mi tőle mind e napig visszatartva volt, fenhangon kérni merete: ez által mondom a filiszterséget s a nyárspolgárságot fölmérgesítette. E nyárspolgarok tehát szakadást támasztottak az iparos ifjuság között; ugyanis a cseheket morvákat, svábokat mühelyükbe vették, azoknak munkát, keresetet adtak s így elhallgattatták: a magyarokat pedig mühelyeikből elbocástották.

Az idegenek a munkát elfogadták, különben haza kellett volna nekik menni; elfogadták mert olly ágról szakadt, a katonaság, a börtön s isten tudja mi elől szökött embereknek minők legnagyobb részben ők bármilly föltétel is jó. Az itt dolgozó, körülbelöl 5—6 ezerre menő idegen iparos segéd közül felének többnek még csak utilevele sincs, a mi elég tanúság azok semmirevalóságáról. De épen illyen kell a pesti mestereknek mert ezek, kikre otthon a 25 bot és keresztvas váarakozik, bármilly föltétel alatt is megmaradnak itt a mühelyben miután haza menni nem mernek. Hogy milly szép vagyion bátorságot teremt ennyi kimustrált nép, könnyű átlátni, azonban a hatóság és a felelős kormány mind ezt eltüri.

Minister urak! Igen jól tudjuk hogy önök közt ül azon „nagy hazafi“ is, ki ezelőtt 7 évvel egy magyar találmánya pártolására fölszólittatván azt mondá: „a magyartól ollyan ki sem telik, mert a magyar csak eke után való;“ — azon „hazánk legpraktikusabb fia,“ ki egy magyar ügyvédet. midőn az a Tisza szabályozásánál valamikép alkalmaztatni kívánna, el nem fogadott azon egyszerű okból, mert az angolul nem tudott; mintha bizony a tiszahátiak angolul beszélnének. — Mi jól tudjuk hogy ezen „nagy hazafi“ borzasztóan szereti azt, a mi nem magyar, s így igen könnyen elképzelhetjük, miszerint a negyedrés vagy semmi rendszabályokat ha nem is egészen de legnagyobb részben neki köszönhetjük.

Ámde ezért önök maguk személyére nézve felelősek, a netalán bekövetkezendő rendbontásért, mellyet az idegenek az önök kedvezményei által szarvat kapva, elkövetni fog. Felelősek azért, a mit az eddig békén váarakozott magyar iparos ifjuság türelme fogytával tenni fog, ha (nem kedvezményeket, miket nem kér és nem szükség, de) jogát meg nem kapja.

E jog pedig az, hogy becsületes munkája annyit érjen saját hazájában, mennyit a külföldé. — Hogy becsületes munkájáért becsületes díja legyen. — Hogy a czéhek atyáskodó kormánya reá nézve szünjék meg; kinőtt ő már, bir a maga eszével is élni.

Ennyi mindenkit megillet, emnyit mindenki joggal kívánhat a nélkül, hogy lázongó lenne. És mégis mi tőlünk ez megtagadtatik.

Ha a szállónkat valaki megtekinti, elégtelenségünknek és méltó bosszunknak indokát azonnal föltalálja. A szálló gazdája ugyanis segédekkel együtt cseh, vagy egyéb külföldi, ezek a magyar ifjunak helyet nem adnak, ha bár egy, sőt több hónapig ott heverjen is, bár a legjobb bizonyítványokkal bírjon is, míg ellenben a cseh ifjú, kinek nem vándorkönyve, de csak uti levele sincs, mindjárt más nap vagy harmadnap jó műhelybe jut. És pedig nem azért, mivel tán munkásabb s ügyesebb lenne a magyarnál, hanem egyszerűen azért, mivel külföldi eredetű pesti mesterek már csak a magyarság elleni kajánságból is befogadják, mert aljas lelkűek, mert ők is oly uti levél nélkül ideszakadtak, kik hálából a magyart gúnyolják és gyűlölik. Ezen nem csudálkozhatunk, hiszen látjuk, hogy gr. Széchényi is egy erőműszerész legényt tett országos műszaki tanácsossá, mert az külföldi, a szakértő magyarok megszegyénítésére azok mellőzésével, a magyar erőművészi jelességeket a Nagy testvéreket, kik az iparegyletnél közszemléletre kitett gőzmozdonyt készítették, nem tudta másképp alkalmaztatni, mint kovácslegényekül, patkó és szeg csinálásra, míg a velők nem is mérkezhető selejtességeket fölbük emelte, mert külföldiek.

Illyen eljárás mellett lehet-e csudálni, ha azon nél, melyet saját hazájából kiűztek, itt oly érdemtelten kedvezésben részesülvén vérszemmet kap, s a magyarok ellen gúnydalokat dúdol, azok ellen fenyegetődzik, mint teszik az itt levő idegen mesterlegények? Csuda-e, ha a magyar iparos ifjuság ennyi méltatlanságok által türelmét vesztvén, midőn sem a hatóságtól, sem a kormánytól elégtelt nem kap, attól félhetni, hogy azt maga szerezzé magának?

Jól tudjuk, miszerint az országnyomorgatók régi kifogása ellenünk az, hogy mi keveset tudunk, hogy ügyetlenek vagyunk, ámde láthatjuk azt is, miszerint ezen kifogás alopaltalan, avagy oly tervet, minőt a külföldi Paleocapa adott 1000 aranyért, nem adott volna-e akármelyik tiszaháti parasztember ingyen is?

A külföldiek nem azért jönnek falca számra hazánkba, hogy itt tökéletesedjék, mert ott kin hazájukban azt inkább tehetnék, sem pedig azért, mert igen ügyesek, mivel ekkor inkább külföldre mennének, hol munkájokat sokkal jobban megfizetik, hanem jönnek azért, mert utileveleik nem lévén, máshova nem mehetnek, csak ide hol rendőrség nincs, hanem jönnek azért, hogy itt a selejtes az ügyetlen is boldogulhat, ha külföldi, mint ezt polgárainak vagyonossága bizonyítja, kik féltényi ügyesség és becsületesség mellett is jobban bírják magukat, mint a magyar mesterek.

Legyen igazság, vagy vesszen el a világ!

A mit kormányunk a külföldi kézműves segédekkel tesz, az menthetlen kedvezés, ellenben, mit velünk magyarokkal tesz, az menthetlen méltatlanság, igaztalanság. Minket most a külföldről tömegestől haza bocsátottak, névszerint Franciaországból, hogy az odavalóknak legyen munkája és keresete. Haza érvén, itt helyeinket elfoglalva találjuk külföldiektől, kiknek még utileveleik sincsenek!

Szent az enyim, szent a tied!

A mestereké a műhely, mienk az ügyesség. Ne legyen kénytelen a mester magyar segédek venni föl, ha neki a külföldi jobban tetszik, ámde

ekkor ép oly joggal kívánja és követeli a segéd, hogy ne legyen kénytelen mesterhez menni műhelybe, munkába, de szabad legyen maga kezére dolgoznia, azaz szüntessenek meg a czéhek!

Ha ez nem történik meg, akkor kergettesse nek el legalább azon külföldiek, kiknek uti leveleik sincsenek, és így méltán gyanusok, mint ha a békó és akasztófa elől szöktek volna ide. Illy népet a magyar becsületes ifjuság daczára műhelybe fogadni bün, ezt a kormánynak túrni nem szabad.

Franciaországból most minden idegen kiutasított rögtön, a ki pedig vissza maradhatott csak akkor juthatott munkához, midőn már a legutolsó francziának is volt. Nálunk ellenkezőleg; itt legelőbb is a külföldiek helyzetnek el, azután a külföldről kicsapottak, az utlevél nélküliek, s midőn már közülök a leghitványabbik is kapott helyet, csak akkor kerül magyar ifju műhelybe ha még van valahol üres. Innen van aztán, hogy a legderekebb magyar ifju is néhány hónapig hevervén a szállón, megtakarított pénzecskéjét lassankint fölemészti, majd ruháit kénytelen eladni, és midőn már rongyos, akkor a magyar véren hízott nyárspolgár még a „nagy hazafi“ elő áll s ezt mondja: „ime! minő rongyos a magyar, mert korhely, mert nem akar, nem tud dolgozni!“

A hajógyárban és gőzmalomnál csak akkor fogadják fel a legjobb magyar segédek is, mikor már a legrosszabb külföldi is elhelyezve van; a magyar segédek csak ígéretekkel tartatunk, a külföldiek rögtön munkába állítatnak. Ha a magyar e műhelyeket oda hagyja, lefoglalják keresményét. A mulkor egy László nevű magyar lakatos legény, elmellőztetését nem tűrhelvén, a gőzhajógyár műhelyeit oda hagyta: ámde ezen úgy megboszankodtak a külföldi főnökök, hogy keresményét mintegy 75 ezüst forintot ki nem fizették, hanem letartóztatták. László fűhöz fához ment panaszkodni, de igazságot sehol sem talált, a rablásért senki feleletre nem vonatott, az elrablott pénz vissza nem adatott mind e mai napiglan.

A mi egynek igazság, igazság a másinak is.

Ha a mesterekre nézve igazság, hogy ők ha akarnak adnak, ha nem akarnak nem adnak munkát a legényeknek: akkor igazság reánk nézve az, hogy ha nem akarunk a mestereknek dolgozni ne kénytelenítsünk, de dolgozhassunk magunk kezére! azaz legyen a munka szabad, vesszenek a czéhek!

Ha önök minster urak, az igazságra nem tekintenek, (a minthogy azt szokták mondani mintha a diplomatiában annak helye nem is lenne) tehát nézzenek a józan politikára, mely tiltja a külföldi gyűlevész szemétnépet iszonyu kedvezményekkel ide csábítani egyfelől, másfelől pedig egy számos osztályt a legkeresettebb méltatlan bánás által a legvégsőre kényszeríteni. A józan politika tiltja 10—12 ezer becsületes hazafit megérdemelt kenyértől megfosztani azért, hogy 2—3 ezer külföldi szemétember bőven lakozzék.

Ezzel illyenekböllesznek a nyárspolgárok, kik a zsidókat üldözik, kik azt mondják: „üssön ki csak valami, én tudom, hogy a magyarok ellen leszek.“ Hanem persze, hogy az illyenekből lesznek aztán azok is, kik önöknek bizalmat szavaznak. --

Mi pedig joggal kívánjuk, hogy vagy a munka szabaditassék fel, vagy az idegenek utasitassanak

és vezetessenek ki az országból. Egyik vagy másik.

Semmi alkudozás többé, semmi félrendszerűség kell nem alánizsna, ezt kívánjuk, s ezt kívánva nem rettegünk, jelszavunk legyen igazság vagy vesszen el a világ!

Több iparossegéd.

Pest majus 31-kén.

A városi tisztújítás közből vagyunk, s olvasunk a hírlapokban tisztújítási véleményeket, kik lennének tulajdonképen a legjobb tisztviselők, s hallunk korteskedésről Kassaiik-Zitterbart féle pártokról s ehez tartozó egy másféléről. Nem kevésbé törekednek is némelyek népszerűséget megszerezni, népszerűséget minden áron, s majd emelik őket az, az ohajtott péczra.

S micsoda eszközökkel élnek azon utolsók?

Ugyanazon eszközzel, melyet használtak, némely helyett reactiót, rendezavargást, lopást s efféléket előidézni, t. i. a zsidókat.

Szegény zsidó! Micsoda különféle alkatrészekből lehet összetéve, ha mind erre eszközül használják!!!

E napokban kezünkhöz került egy Kassaliktól aláírt rendelet, melynek következtében a pesti izraelitáknak összeírása, a belügyminister rendeletere szerint, ujonnan történni fog.

De nézzük ám mil épen járnak el a jó urak, a kikre ezen összeírás, bizatott. Igen egyszerűen. Ugyanazon Kassalik fele rendeletben parancsolatik a zsidóknak, jöjjenek be a városházra „személyesen“ majd ott bíratnak, a ki elmulasztja, a kellemetlenségeket magának tulajdonítsa.

Kérdezzük most a Kassalik fele választmánytól hol áll a minsteri rendeletben, hogy a zsidók személyesen jöjjenek a városházra? Sehol. Mikor akarja e munkát a minsteriumnak benyújtani, holott a rendeletben világosan ki van mondva: az összeírás minél hamarabb történjék meg és küldessék be? Alkalmasint az országgyűlés után, ne lehessen némely jó adatot ezen összeírásból kivenni.

Miert nem mondja ki ezen rendeletben, hányan és kik jöjjenek egyszerre? Hadd jöjjenek napoként mind, úgy-e, úgy sincs más dolguk, hisz nem kell strázsálniok, had strázsáljanak ott a városház előtt, majd behívjuk.

Nem lett volna-e sokkal célszerűbb egynéhány deputatiót kiküldeni minden városrészből, kik házról házra járnának, s majd ők „személyesen“ meggyőződtek volna a család számáról? aztán, ha így eljárnaok, micsoda sok észrevétel lehetett volna oda irni (!!) melyek úgy elvesznek.

De a Kassalik fele választmány ellenünk is egy kérdéssel felléphetne, mely kérdéseinket mind halomra dűlné: Mit nem tesz az ember, hogy népszerűvé legyen???

A pestmegye pártfogása alatt álló hazai 1-ső takarékpénztár részvényesei a haza oltárára, — mostani körülményeklen ezen intézet hazafiságától is várt áldozat megszavazása végett folyó

junius 10-én délutáni 4 órákor a pártfogó megye nagy teremben tartandó közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak.

Kelt Pesten 1848. junius 2.

Szalai József s. k.
jegyző.

Orvosi jelentés.

Többektől felszólítottam Kossuth miniszter ur egészségének mibenléte iránt, kötelességemnek ismerem a közönség megnyugtására ezennel nyilatítani, miszerint ő most már reconvalescens és veszedelmen kívül lévén, mindazonáltal nyugalomra nagy szüksége van, mert félt, hogy fel nem tartóztatható folytonos munkássága, melly a küszöbön lévő megnyilandó nemzeti gyűlés által naponként mindinkább igénybe vétetik, ismét előbbi állapotába sujtandhatja.

Dr. Obonyay,
házi-örvosa.

Folyó hó 3-án „Marcius Tizenötödike“ című lapban, egy bizonyos felhívás történt hazánk nővéreikhez, mellyben bennünket az önkéntes nemzetőrök némi elősegítésére buzdítanak. Ezen felhívás következtében van szerencsénk értesíteni Budapest, s illetőleg egész magyar hazánk honpolgárait, hogy a fenthivatkozott, s általunk valóban helyesen elismert felszólítást szívünkhöz véve, magunkat késznek nyilatkoztatjuk hazánk lelkes fiainak, kik a honvédelemre önkéntesen beállottak, a fehér ruhát — mennyiben tőlünk kitélik — elkészíteni.

Főnebbi felszólítás következtében:

Beyer Róza, Kollinek Christina, Alter Marie, Pscherer Josephine, Kassalik Elise, Tschögl Emma, Kök Elise, Kassalik Róza, Georgovics Josephine, Granichstaetten B., Hinberger Sarolta, Hinberger Róza.

A köz állomány rendkívüli szükségeinek fedezéséül befolyó ajánlatok átvételével megbízott pestmegyei központi választmány előtt május hó 27. től ugyan azon hó 30-ig bezárólag következő pengő pénz, és ékszerekbeli ajánlatok tétettek.

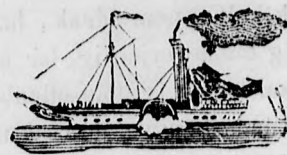
Káptalan Vác város lakosai 416 ft. 30 kr. Mericzay Anta 100 ft. — Szarvas Ferencz 30 ft. Hermann József Váci Kanonokok 20 ft. Szalk Sz. Márton város lakosai 156 ft. 14 kr. Kalocsai olvasó egyesület 100 ft. Aszód M. város lakosai 226

ft. 40 kr. Hönig Mátyás dohány kereskedő 20 ft. Hirsch József sziv r gyáros 20 ft. Lauer György Fodrász pesti lakosok 5 ft. Tasson lakó Földváry Mihály férfi és nő cselédei 5 ft. Deák Ferencz igazságügyminiszter 200 ft. Szarka Sámuel kereskedő általa besoroztatott egy úoncznak 3 évi fizetési illetményét ruházata költségét és előpenzt megajánlván, e ezélra előlegesen 200 pengő forintot. Sági Mihály nagy prépost 12. pár ezüst kést, és két sőtartót, Káptalan Vác város lakosai 57 és 1/2 lat sulyu ezüst eszközöket, Földváry Mihályné egy arany nyak lánczot, Dabi ref. egyház egy ezüst kehelyt ajándécul; — ugyancsak Dab helysége 80 pengő forintot, Halasi Ignác né 23 ft, s egy néhány latot nyomó ezüstöt, — Kátana Lajos 2 font s 19 lat sulyut költsönképp.

Ezen kívül Sz. Endre Mező város 1,000. p. ft. Fáy Ignác Pomázi birtokos 400 akó bort edény nélkül, Deák Ferencz igazságügy miniszter hivatali fizetésének egy ötöde havonként 200 pengő forintnak ajándécul, Aszód kiadódó-egylet ötös kamat fizetés mellett egy évre 300 p. ft. Dunakeszi község lakosai 7604. pengő forint 59 kr. 3 évre kamat nélkül, azon tul pedig ötös kamat mellett lefizetésére kötelezvé magokat.

Végül Koppi Mária Deák Ferencz igazságügyminiszterhez intézett levelében azon fájdalmas érzetének nyilatítása mellett járulván évi jövedelme egy negyede 100 pengő forinttal a köz állomány szükségeinek fedezéséhez: mi szerint betegeskedése miatt vagyont nem nélkülözhetvén, keble sugallatának valóításában „mindenét a honnak áldozatul hozni“ gátolva van; — midőn e nemeslelkű ajánlatot kozhírül tesszük, alkalmat veszünk azon ohajtásuk nyilatításához, bár e példa ösztönül szolgálna magyar hon több lelkes hölgyei előtt is, hogy ők is a vész pillanatában midőn mindenkinek szent kötelessége a közös hon megmentéséhez erejéhez képest járulni, a női kebelben kiválólag rejlő magasztos honszerelm, s közügy iránti meleg részvét ösztönét követve ne vonják meg, a mindnyájunkal közös hazától azon áldozatot, mellyre főleg most van szüksége, s a hiven teljesített kötelesség boldogító öntudatlan tul abban keressenek megnyugtást: miszerint méltó utódjai leendnek e képp a történet lapjain feljegyzett azon női egyéniségeknek, kiknek lángoló hon szerelme s nemes lelkesedése, a nemzeti szabadság kivívásainak főtényezője volt. — Választmányi határozatából közli.

Hajós József,
főjegyző.

Gőzhajók járása

1848-ik évi május 1-jétől kezdve.

Pestről Bécsig naponként, reggeli 6 órákor, kapcsolatban Győrrel.
„ Orsovára minden vasárnap, reggeli 5 órákor. Galacz és Konstantinápolyi kapcsolatban az oláh részen, és május 7- és 21-kén Odessával.
„ „ minden csütörtökön reggeli 5 órákor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápolyal a török részen)
E gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órákor, és minden csütörtökön délutáni órákban.
„ Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órákor, le- és fölfelé Eszéken át; a kedden elinduló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.

E gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.

„ Orsovába minden kedden elindul, és minden szerdán megérkezik.

Szolnokból Tokajra.

E gőzös-járás folyvást folytatatik, ha semmi akadály nem lép közbe, minden csütörtökön Szolnokból Tokajra, minden vasárnap Tokajból Szolnokra.

Pest, május 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főugynöksége.

Megjelenik e lap **minden este** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.**